

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Р І Ш Е Н Н Я

від "31" березня 2021 року

№ 74/13

Про рекомендації слухань у комітеті на
тему: "Участь України у Європейському
зеленому курсі"

Розглянувши проект рекомендацій слухань у комітеті на тему: "Участь України у Європейському зеленому курсі", які проведено 22.12.2020, Комітет в и р і ш и в:

1. Схвалити рекомендації слухань у комітеті на тему: "Участь України у Європейському зеленому курсі" (додаються).

2. Направити рекомендації слухань у комітеті на тему: "Участь України у Європейському зеленому курсі" до Офісу Президента України, Кабінету Міністрів України, Міндовкілля, Міненерго, Мінекономіки, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Мінінфраструктури, Мінрегіону, МОН, Мінфіну, МЗС.

3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на голову підкомітету з питань зміни клімату та охорони атмосферного повітря Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, народного депутата України Василенко Л.В.

Голова Комітету

О. БОНДАРЕНКО

СХВАЛЕНО
Рішенням Комітету
від "31" березня 2021 року № 74/13

РЕКОМЕНДАЦІЇ
слухань у комітеті на тему:
"Участь України у Європейському зеленому курсі"

Учасники слухань у комітеті на тему: "Участь України у Європейському зеленому курсі", які проведено Комітетом 22.12.2020, відзначають.

Європейський зелений курс (далі - ЄЗК) - це відповідь на сучасні глобальні виклики, нова стратегія зростання, яка має на меті перетворити ЄС на справедливе та процвітаюче сучасне, ефективне суспільство з конкурентоспроможною економікою, де в 2050 році не буде викидів парникових газів і де економічне зростання буде відокремлене від використання ресурсів.

ЄЗК спрямований на захист, збереження та зміцнення природного капіталу ЄС, а також на захист здоров'я та добробуту громадян від екологічних ризиків та впливів. Він має ставити людину на перше місце, а також звертати увагу на регіони, галузі та робітників, які зіткнуться з найбільшими проблемами. Оскільки ЄЗК може призвести до суттєвих змін, активна участь громадськості та впевненість у його необхідності є першорядними.

ЄЗК є перетворенням нагальних проблем на унікальні можливості, неподільною частиною стратегії ЄС щодо реалізації Порядку денного ООН до 2030 року та Цілей сталого розвитку, а також інших пріоритетів ЄС. Стабільність та добробут громадян постає в центрі економічної політики, а цілі сталого розвитку - в основі розроблення політики та дій ЄС.

Трансформування економіки ЄС для забезпечення сталого майбутнього вимагає розроблення комплексу заходів з реалізації політики глибокої трансформації за такими її елементами:

- 1) збільшення кліматичних прагнень ЄС на 2030 та 2050 роки;
- 2) постачання чистої, доступної та безпечної енергії;
- 3) мобілізація промисловості задля чистої економіки замкненого циклу;
- 4) будівництво та реконструкція у енерго- та ресурсоефективний спосіб;
- 5) прискорення переходу до сталої та розумної мобільності;
- 6) від "ферми до виделки": справедлива, здорова та екологічно дружня продуктова система;
- 7) збереження та відновлення біосистем і біорізноманіття;
- 8) прагнення до нульового забруднення задля нетоксичного довкілля.

Запровадження вимог ЄЗК потребуватиме включення сталості в усі політики ЄС, зокрема шляхом:

1) отримання фінансування та інвестицій для забезпечення обґрунтованого переходу ("just transition");

2) екологізації ("озеленення") національних бюджетів та подання вірних цінових сигналів;

3) мобілізації досліджень та сприяння інноваціям;

4) активізації освіти та навчання;

5) дотримання "зеленої" присяги: "не нашкодь".

В усіх сферах мають відбутися реформи задля зменшення викидів парникових газів. Декарбонізація економіки сьогодні тісно пов'язується з питаннями безпеки і майбутнього розвитку людства. Успішна модель переходу до вуглецевої нейтральності є запорукою збереження планети у стані, придатному для життя людини, і забезпечує права майбутніх поколінь.

Для України ЄЗК – це ще один крок до європейської та євроатлантичної інтеграції. З цією метою парламент, уряд, бізнес, громадськість та науковці мають об'єднати зусилля для розроблення основних рис українського зеленого курсу, узгодженого та синхронізованого з європейським підходом.

Сьогодні Україна знаходиться на правильному шляху, враховуючи, що ми є єдиною третьою країною (не членом ЄС), яка бере участь в переговорах щодо визначення і фіксування положень ЄЗК. Проте, є потреба досягнення уніфікованого розуміння заходів з декарбонізації економіки всередині країни і підняття кліматичного порядку денного у переліку державних пріоритетів.

На слуханнях була висловлена пропозиція щодо розгляду можливості запровадження посади уповноваженого Президента України з питань адаптації до змін клімату і декарбонізації.

Учасники слухань висловили побажання на законодавчому рівні провести обговорення окремих частин ЄЗК відповідно до предметів відання комітетів Верховної Ради України, прискорити розгляд законопроектів про управління відходами (реєстр. № 2207-1-д), про запобігання, зменшення та контроль промислового забруднення (реєстр. № 4167), про смарагдову мережу (реєстр. № 4461), про енергетичну ефективність» (реєстр. № 4507), про державний екологічний контроль (реєстр. № 3091), а також вжити заходів до невідкладного розгляду інших законопроектів, спрямованих на досягнення вуглецевої нейтральності.

Враховуючи інформацію, надану міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади, науковими установами, громадськими організаціями, а також пропозиції, висловлені у виступах під час слухань у комітеті, учасниками зазначених слухань рекомендовано:

1. Кабінету Міністрів України:

1) розглянути питання щодо запровадження посади Віце-прем'єр міністра України з питань зміни клімату;

2) посилити роботу над розробленням державної політики, планів та законодавства, які спрямовані на забезпечення "зеленого" переходу, декарбонізації та формування українського зеленого курсу;

3) посилити співробітництво з ЄС для забезпечення обґрунтованого переходу до сталого майбутнього та подолання енергетичної бідності;

4) посилити співпрацю з міжнародними фінансовими інституціями, ЄС та іншими стратегічними партнерами щодо створення та наповнення Фонду трансформації українських вугільних регіонів та Фонду кліматичних змін;

5) звернутися до ЄС з метою налагодження діалогу щодо запровадження Вуглецевого прикордонного коригуючого механізму ("Carbon Border Adjustment Mechanism", далі - "СВАМ") для певних товарів за Класифікацією видів економічної діяльності ЄС (NACE), що експортуються з України до ЄС, з урахуванням положень Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, Договору про заснування Енергетичного співтовариства, індивідуального підходу щодо долучення України до ЄЗК, оновленого Національного визначеного внеску щодо глобального реагування на зміну клімату та специфіки кожного сектору економіки;

6) активізувати співробітництво у сфері обґрунтованого переходу до чистої енергетики та енергоефективності, подолання енергетичної бідності, розгляду можливостей сприяння Україні у створенні умов для залучення сталого фінансування переходу;

7) до вересня 2021 р. затвердити посилений другий Національно визначений внесок щодо глобального реагування на зміну клімату з урахуванням особливостей поточного стану економіки України і очікуваної динаміки розвитку економіки до 2030 року та необхідності залучення фінансування задля досягнення цілей цього Національно визначеного внеску.

8) до кінця 2021 року:

затвердити Концепцію реалізації державної політики у сфері "зеленого" енергетичного переходу України до 2050 року;

розробити та подати на розгляд Верховної Ради України Загальнодержавну програму "Зелений курс України" з урахуванням другого Національно визначеного внеску щодо глобального реагування на зміну клімату;

затвердити план заходів щодо досягнення кліматичної нейтральності економіки України до 2050 року;

розробити план заходів щодо участі України в ЄЗК;

2. Віце-прем'єр-міністру з питань європейської та євроатлантичної інтеграції:

1) забезпечити залучення народних депутатів України до участі в переговорах з представниками інституцій ЄС, зокрема у двосторонніх переговорах та у заходах, пов'язаних із питаннями кліматичної політики, енергоефективності, застосування водню як палива, трансформації вугільних регіонів;

2) протягом місяця забезпечити залучення народних депутатів України до робочих груп та заходів Україна-ЄС щодо застосування "СВАМ";

3) протягом 3 місяців:

забезпечити координацію проведення оцінки потенційного впливу на Україну впровадження ЄС "СВАМ" з урахуванням внутрішньої економічної ситуації, стану виконання Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі, положень Договору про заснування Енергетичного співтовариства, Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, а також положень Статті 6 Паризької угоди, вчиненої у м. Парижі 12.12.2015 на Двадцять першій Конференції Сторін Рамкової конвенції ООН про зміну клімату, щодо правил імплементації механізмів міжнародної співпраці;

сформувати позицію щодо реалізації "СВАМ" для подальшої співпраці з ЄС;

4) протягом 6 місяців створити механізм інтеграції України до міжнародних "зелених" альянсів ЄС із іншими регіонами.

3. Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів:

1) розробити проекти нормативно-правових актів, необхідні для забезпечення функціонування системи моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів;

2) прискорити приведення нормативно-правових актів у відповідність із Законом України "Про засади моніторингу, звітності та верифікації викидів парникових газів" та Законом України "Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами";

3) до липня 2021 р. завершити розроблення та подати на затвердження до Кабінету Міністрів України посилений другий Національно визначений внесок щодо глобального реагування на зміну клімату з урахуванням особливостей поточного стану економіки України, очікуваної динаміки розвитку економіки до 2030 року та необхідності залучення фінансування задля досягнення цілей цього Національно визначеного внеску;

4) до жовтня 2021 року:

розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект про реформування фіскального механізму щодо оподаткування та стимулювання зменшення викидів парникових газів;

розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України проект акта щодо плану заходів з досягнення кліматичної нейтральності економіки України до 2050 року;

розробити та затвердити план заходів з адаптації до зміни клімату України до 2030 року;

5) до листопада 2021 р. спільно з Міністерством фінансів України розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо Фонду кліматичних змін;

6) протягом року:

розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроекти щодо заліснення та збереження біологічного різноманіття;

здійснити моделювання сценаріїв зміни клімату в Україні до 2100 року та оцінки ризиків, пов'язаних із зміною клімату;

7) до кінця 2021 року:

розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо ратифікації Кігалійської поправки до Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар;

визначити графіки скорочення обсягів споживання озоноруйнівних речовин та/або фторованих парникових газів;

запровадити систему торгівлі квотами на викиди парникових газів в Україні;

спільно з Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України та Міністерством цифрової трансформації України здійснити розроблення Єдиної державної електронної інформаційної системи інтегрованих дозволів;

розробити та затвердити проект акта щодо збереження та відновлення біосистем і біорізноманіття, що відповідатиме ЄЗК.

4. Міністерству енергетики України:

1) до травня 2021 р. забезпечити залучення представників енергетичного сектору до врегулювання питань, пов'язаних із Меморандумом про взаєморозуміння щодо врегулювання проблемних питань в сфері відновлюваної енергетики в Україні;

2) до вересня 2021 року:

розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект акта щодо Інтегрованого плану з енергетики та клімату до 2030 року з урахуванням важливості розвитку відновлювальних джерел енергії та енергоефективності;

розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України проект Стратегії енергетичної безпеки України, передбаченої пунктом 66 Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392, з урахуванням необхідності збільшення використання відновлюваних джерел енергії та трансформації вугільних регіонів;

3) до кінця 2021 р. розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України план заходів щодо виробництва та використання водню як екологічно чистого палива з урахуванням відповідних актів законодавства ЄС;

спільно з Міністерством фінансів України розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо Фонду трансформації вугільних регіонів України;

4) протягом 6 місяців:

розробити та затвердити план законопроектних робіт з урахуванням необхідності екологізації та декарбонізації енергетичного сектору України і проінформувати про це Комітет з питань екологічної політики та природокористування;

спільно з Міністерством розвитку громад та територій України розробити та затвердити план заходів з трансформації вугільних регіонів України.

5. Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України:

1) активізувати роботу із мінімізації впливу "СВАМ" на українських експортерів;

2) під час розроблення Стратегії економічної безпеки України, передбаченої пунктом 66 Стратегії національної безпеки України, затвердженої Указом Президента України від 14.09.2020 № 392, врахувати необхідність забезпечення сталого розвитку та декарбонізації економіки;

3) до вересня 2021 р. розробити та затвердити план заходів із запровадження економіки замкнутого циклу;

4) протягом 9 місяців розробити та затвердити перелік потенційних джерел та інструментів фінансового забезпечення запровадження економіки замкнутого циклу з урахуванням необхідності декарбонізації та модернізації найважливіших секторів промисловості;

5) протягом року розробити та затвердити інвестиційний план сталого розвитку України.

6. Міністерству аграрної політики та продовольства України:

1) забезпечити залучення власників аграрних підприємств, фермерських господарств сімейного типу та інших представників аграрного сектору до діалогу з інституціями ЄС щодо розроблення спільного плану заходів з "безвуглецевого" розвитку аграрного сектору;

2) розробити та прийняти власні нормативно-правові акти, які відповідають положенням ЄЗК, зокрема щодо:

зменшення на 50% використання пестицидів до 2030 року;

зменшення використання добрив щонайменше на 20% до 2030 року;

зменшення втрат поживних речовин принаймні на 50%, не забезпечуючи при цьому погіршення родючості ґрунтів;

зменшення на 50% продажу антимікробних препаратів для сільськогосподарських тварин та аквакультури до 2030 року;

сприяння розвитку органічному сільськогосподарському виробництву з метою досягнення 25% загальної кількості сільськогосподарських угідь, що будуть задіяні в органічному виробництві до 2030 року;

3) до кінця 2021 р. розробити та подати на затвердження Кабінету Міністрів України проект акта щодо розвитку сталого фермерства.

7. Міністерству інфраструктури України:

1) до кінця 2021 р. розробити план заходів щодо переходу на екологічний транспорт та екологізації інфраструктури;

2) протягом місяця з урахуванням положень ЄЗК оновити план заходів з реалізації Національної транспортної стратегії на період до 2030 року, передбачений пунктом 3 розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.05.2018 № 430-р;

3) протягом 6 місяців розробити та подати на розгляд Кабінету Міністрів України законопроект щодо екологізації громадського транспорту.

8. Міністерству розвитку громад та територій України:

1) провести аналіз будівельних стандартів на відповідність європейським стандартам енергоефективності та внести необхідні зміни;

2) протягом 6 місяців:

привести Державну стратегію регіонального розвитку на 2021-2027 роки у відповідність до міжнародних угод про зміну клімату та ЄЗК;

розробити та затвердити план заходів з впровадження об'єднаними територіальними громадами моделі сталої та розумної мобільності.

9. Міністерству освіти та науки України:

1) забезпечити участь представників Міністерства у роботі міжвідомчих та інших робочих груп з питань ЄЗК;

2) розробити та затвердити план заходів із забезпечення участі та підтримки науковців, дослідження яких пов'язані з імплементацією ЄЗК;

3) протягом 3 місяців встановити пріоритет фінансування досліджень у сфері кліматичних змін, декарбонізації і відновлюваних джерел енергії.

10. Міністерству фінансів України:

1) протягом 6 місяців:

розробити та подати на розгляд в установленому порядку законопроект щодо реформування системи розподілу екологічного податку;

розробити план скорочення видатків на заходи, які стимулюють використання викопного палива та викиди парникових газів у всіх сферах;

2) до кінця 2021 р. спільно з центральними органами виконавчої влади розробити план заходів з переходу до екологічного бюджету України;

11. Міністерству закордонних справ України забезпечити ефективну підтримку переговорів з країнами-членами ЄС щодо розроблених Урядом України пропозицій про підтримку ЄЗК в Україні.

12. Міністерству захисту довкілля та природних ресурсів, Міністерству енергетики України, Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству інфраструктури України, Міністерству розвитку громад та територій України, Міністерству освіти та науки України, Міністерству фінансів України:

1) до травня 2021 р. провести аналіз власних нормативно-правових актів щодо відповідності положенням ЄЗК та внести до них необхідні зміни;

2) забезпечити врахування необхідності пріоритетного фінансування на належному рівні видатків державного бюджету, пов'язаних із декарбонізацією, зміною клімату та захистом довкілля під час формування відповідних бюджетних запитів та розроблення проекту Державного бюджету України на 2022 рік у порядку, передбаченому Бюджетним кодексом України;

3) щопівроку звітувати на окремих засіданнях підкомітету з питань зміни клімату та охорони атмосферного повітря Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування щодо заходів, вжитих для виконання цих рекомендацій.

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: БОНДАРЕНКО ОЛЕГ ВОЛОДИМИРОВИЧ
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000000764A4D00FD673202
Дійсний до: 09.04.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-15/11-2021/137810 від 22.04.2021

460667